

# יום ג', כד' בסיון תש"ס (27 ביוני)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.  
אבא קובנר, 1978

היום, **כד' בסיון**, בשנת תש"ח (1948-5708), הכוחות הבריטיים האחרונים עזבו את ארץ-ישראל, כמעט 7 שבועות לאחר קום המדינה. הפינוי הושלם עם כניסת צי האוניות הישראלי לנמל חיפה. דוד בן-גוריון, שנכח בטקס, הניף את הדגל בנמל, וזכה לתשואות כשאמר בנאומו: "אנו מוכנים לפגוש את אויבינו ביבשה, בים ובאוויר."  
[ישראל 50]

חמש-עשרה שנה לאחר-מכן, בשנת תשכ"ג (1963-5723) אותו ראש ממשלה ושר בטחון, **דוד בן-גוריון, הודיע היום על התפטרותו**. בן-גוריון היה המנהיג הישראלי שהרבה להתפטר יותר מכל מנהיג אחר. ביוני 1963, הוא עשה זאת שלא על מנת לחזור, וכך היה. בן 77 היה, ואת התפטרותו נימק ב"טעמים אישיים". יורשו, שר האוצר לוי אשכול, הקים "ממשלת-המשך" בתוך ימים עם מספר שינויים לעומת קודמתה.  
[ספר המאה]

\*\*\*\*\*

**הוזכר אתמול הירצחו של חיים ארלוזורוב בשנת תרצ"ג (1933-5693); מובאת כאן תמצית פרטי הרקע.** (נשמעים הדברים כחד-צדדיים. אני רושם אותם כפי שהם כתובים) ...  
דר' חיים ארלוזורוב נבחר בגיל 32 בקונגרס הציוני ה-17 - לראש המחלקה המדינית של ההנהלה הציונית והסוכנות היהודית. עם עלות הנאצים לשלטון בגרמניה, היה מראשי הפעילים להגברת העליה של יהודי גרמניה לארץ-ישראל ולהוצאת כספם.

פרי מאמציו היה הסכם "ההעברה" שנחתם אחרי מותו, ולפיו רשאים היו היהודים הרוצים לעלות ארצה או להשקיע בה להעביר הון בצורת סחורה, דבר שסייע לעליה משם. תגובתם הראשונה של היהודים לרדיפה הנאצית נועדה בעיקרה לשמור על זכויות היהודים, דבר שהתבטא ב"חרם האנטי-נאצי". ואולם, עניינם של הציונים התמקד בעיקר בסיכויים לנצל את המשבר כדי למשוך עולים לארץ. המכשול העיקרי היה החוקים שאסרו הוצאת מטבע זר מגרמניה. חוקים אלו נחקקו לפני עלות הנאצים לשלטון בעקבות משבר הכלכלה העולמי. הם נועדו למנוע בריחת הון מגרמניה, אך היו פרצות בחוקים ההם. במהרה, גילו אותם מנהיגי הציונים בגרמניה ובישראל. בביקורו בגרמניה במאי, ארלוזורוב הגיע לכלל מסקנה שעליה רבת-היקף משם תלויה בהקמת בנק למימוש נכסים בערבות בין-לאומית, שיטפל בחיסול נכסי היהודים בגרמניה בצורה מסודרת ויעביר את תמורתם לישראל בצורת סחורות מגרמניה. בכך תזכה גרמניה, בתמורה למטבע החוץ שלה, בהגדלת הייצור והסחר הבין-לאומי שלה.

היריבות בין שמאל לימין ביישוב, ובמיוחד הקשרים עם גרמניה, השניאו את ארלוזורוב על האגף הקיצוני במפלגת הריוויזיוניסטית, שכלי מבטאו היה העתון "חזית העם". עתון זה תקף את ארלוזורוב בגינויים שונים.

באמצע יוני 1933 חזר ארלוזורוב ממסעו באירופה. כעבור 3 ימים, טייל בליל שבת עם אשתו סימה על שפת ימה של תל-אביב. בחשיכה נגשו אליהם 2 אלמונים, שאלו "מה השעה?" והאירו עליו בפנס-כיס. הם ירו בו 2 יריות ונמלטו. ארלוזורוב נפטר כעבור שעות.

אצבע מאשימה הופנתה לכיוון המפלגה הריוויזיוניסטית ו-3 פעילים בה נעצרו ע"י הבריטים: אברהם סטבסקי (שנהרג ב'אלטלנה' 15 שנה לאחר מכן), אב"א אחימאיר (אביו של שדר הטלוויזיה, יעקב) וצבי רזנבלט. היישוב התפלג: חלקו האמין באשמתם וחלקו האחר סבר כי מדובר בטעות וייתכן אף שב"עלילת-דם".

השאלה "מי רצח את ארלוזורוב?" נותרה פתוחה, על-אף המשפט שנערך ב-1934. לאחר כ-50 שנה, ב-1983, הקימה ממשלת בגין ועדת חקירה ממלכתית לפסוק בנדון. גם וועדה זו לא הגיעה למסקנות.

[השואה]

**(שאלת העורך: האם אין כאן שאלה של הצלת נפשות ו/או פדיון שבויים? תגובותיכם יתקבלו בברכה.)**

יום נעים!